

Försäkringsvillkor

Fondförsäkring för PA03

Gäller avtal tecknade från och med 1 januari 2011

Innehåll

Fondförsäkring för KTP 1	3
Försäkringsavtalet	3
Försäkringens ikraftträdande	3
Premiebetalning.....	3
Pensionsålder	3
Fondförsäkring.....	3
Försäkringsbelopp	3
Ålderspension.....	3
Ålderspension med återbetalningsskydd	3
Förmånstagarförordande	4
Ålderspension utan återbetalningsskydd	4
Ändring av avtalet	4
Den försäkrades ändringsmöjligheter	4
Förmånstagares ändringsmöjligheter	4
Utbetalning	4
Anmälan om dödsfall	5
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser	5
Information.....	5
Force majeure	5
Behandling av personuppgifter	5
Kan Folksam LO Pension ändra försäkringsvillkoren?	5
Pensionsnämnd.....	5
Om du inte är nöjd	6
Begreppsförklaringar	7

Fondförsäkring för PA03

Försäkringsavtalet

Avtal om pensionssparande i fondförsäkring ingås med Folksam LO Tjänstepension AB, nedan kallat Folksam LO Pension, organisationsnummer 516401-6619 med säte i Stockholm. Huvudkontorets adress är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. För mer information, gå in på folksamlopension.se

Fondförsäkring för PA03, nedan kallad försäkringen, är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal.

Försäkrad är den anställde på vars liv försäkringen gäller, det vill säga den person vars ålder eller dödsfall är bestämmande för hur och när försäkringsersättning ska utbetalas.

Försäkringstagare är den försäkrades arbetsgivare. Om den försäkrade byter anställning till arbetsgivare som omfattas av avtalsområdet blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare.

För Fondförsäkring för PA03 gäller vid var tid gällande överenskommelser om Pensionsavtal för arbetstagare hos staten med flera (PA03) mellan Arbetsgivarverket och arbetstagarorganisationerna på det statliga avtalsområdet (OFR/S, P och O, SACO-S och SEKO). För denna försäkring gäller ovan nämnda överenskommelser i tillämpliga delar, dessa försäkringsvillkor, vid var tid gällande Aktuella regler och avgifter samt Folksam LO Pensions försäkringstekniska regler. Vidare gäller vad som anges i försäkringsavtalslagen och svensk lag i övrigt. Dessa villkor gäller även för eventuell extra premie som erläggs till försäkringen enligt överenskommelse mellan avtalsparterna, enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller enligt överenskommelse mellan arbetsgivare och anställd.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas, återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen. Överlåtelse får endast ske vid byte av anställning till ny arbetsgivare inom PA03.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam LO Pension mottagit uppgift om den försäkrades val och mottagit den första premien för försäkringen från Statens tjänstepensionsverk (SPV).

Premiebetalning

Premien betalas av arbetsgivaren och överförs till Folksam LO Pension av SPV. Vid den försäkrades arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall kan rätt till premiebefrielse gälla. Folksam LO Pension är inte försäkringsgivare för premiebefrielseförsäkringen.

Pensionsålder

Ålderspension utbetalas i sin grundform till den försäkrade från och med den månad den försäkrade uppnår 65 års ålder och så länge den försäkrade lever. Den försäkrade har rätt att ändra

försäkringen, se Ändring av avtalet. 60 års eller 61 års pensionsålder kan enligt PA03 gälla för vissa grupper.

Fondförsäkring

Premier placeras och omplacering av pensionskapital sker i en kombination av fonder med hänsyn till den försäkrades ålder (Entréfonder). För mer information se Aktuella regler och avgifter. Den försäkrade kan efter att första premien placerats i Entréfonden när som helst lämna Entréfonden och placera i valbara fonder, så kallat Fritt val. Återgång till Entréfond måste avse hela pensionskapitalet och kommande premier. Anmälan om byte av fond ska göras via Mina sidor på folksamlopension.se nu eller på annat anvisat sätt. Fördelning mellan olika fonder ska anges i hela procent. Premie får fördelas mellan högst tio fonder. Totalt kan högst tjugo fonder ingå i försäkringsavtalet. Folksam LO Pension åtar sig att placera premie i fonder inom fem bankdagar från den dag premien bokförts hos bolaget. Folksam LO Pension åtar sig att genomföra fondbyte inom fem bankdagar från den dag anmälan inkommit till bolaget. Avgifter får tas ut för att täcka Folksam LO Pensions kostnader, se aktuella regler och avgifter.

Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet/pensionen fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Vid livslång utbetalning använder Folksam LO Pension ett antagande om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som, efter avdrag för skatt och avgifter, fastställs för varje utbetalningstillfälle. Ingen skillnad görs mellan män och kvinnor vid beräkning av försäkringsbelopp/pension.

Ålderspension

Försäkringen kan gälla med eller utan återbetalningsskydd, se även *Ändring av avtalet*.

Försäkringen gäller med återbetalningsskydd om den försäkrade inte har valt bort detta. Försäkring utan återbetalningsskydd ger en något högre ålderspension än försäkring med återbetalningsskydd.

Ålderspension med återbetalningsskydd

För ålderspensionen med återbetalningsskydd gäller följande:

Avlider den försäkrade innan ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare under fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling.

- Avlider den försäkrade efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare upp till 20 år efter det att ålderspensionen började utbetalas. Avlider den försäkrade efter de 20 åren upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter. I stället för 20 år kan den försäkrade avtala om kortare tid för återbetalningsskyddet.

- Avlider den försäkrade efter det att ålderspension har börjat utbetalas för en begränsad tid, gäller återbetalningsskyddet för samma tid.
- Om försäkringen tecknas som livsvarig ålderspension kombinerad med återbetalningsskydd, bortfaller en del av värdet när den försäkrade avlider. Dessa försäkringar bidrar på så sätt till arvsvinsterna.
- Försäkrad/förmånstagare har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagarförordnande

Generellt förordnande

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande. Förmånstagare till ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Folksam LO Pension, följande:

Vid den försäkrades död i följande ordning:

1. Den försäkrades make/registrerade partner/sambo.
2. Den försäkrades arvsberättigade barn.

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levtt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.
- Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan till Folksam LO Pension skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta

- a. make/registrerad partner/sambo eller tidigare make/registrerade/sambo partner
- b. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a). Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar mellan dem såvida inget annat anges.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagar rätt. Vid avståendet inträder den eller de förmånstagare som skulle fått rätt till pensionsbelopp om den avstående varit avliden.

Ålderspension utan återbetalningsskydd

Vid den försäkrades dödsfall upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.

Ändring av avtalet

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Återbetalningsskydd

Den försäkrade kan före utbetalningstidpunkten välja att lägga till återbetalningsskydd men det fordras att hälsokraven uppfylls vid hälsoprövning för att återbetalningsskyddet ska omfattas även tidigare intjänad ålderspensionsrätt. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd. Om återbetalningsskyddet läggs till inom tolv månader efter en familjehändelse fordras ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

Den försäkrade har inför den första utbetalningen rätt att ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst 5 år.

Den försäkrade kan när som helst under försäkringstiden välja att ta bort återbetalningsskyddet.

Utbetalningsålder

Försäkrad med 65 års pensionsålder har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder, dock tidigast från 61 års ålder.

Utbetalningstid

Försäkrad med pensionsålder 65 år kan välja att ta ut pensionen under en begränsad tid innan 65 års ålder men inte under kortare tid än som tillåts enligt PA03. Pensionen får inte heller överstiga där angivna pensionsnivåer.

Förmånstagares ändringsmöjligheter

Innan utbetalningen från försäkringen påbörjats har förmånstagare vid den försäkrades död rätt att skjuta upp utbetalningen eller ändra utbetalningstiden, dock inte till kortare tid än fem år. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt.

Förmånstagare efter inträffat dödsfall har rätt att byta fond(er). Samtliga förmånstagare, vars rätt inträtt, måste skriftligen godkänna fondbytet. Se även *Fondförsäkring*.

Utbetalning

Utbetalningstermin är normalt månad i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam LO Pension rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Är pensionskapitalet lägre än 30 procent av ett prisbasbelopp när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam LO Pension rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Anmälan om dödsfall

Anmälan om dödsfall ska snarast göras till Folksam LO Pension. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket ska bifogas anmälan. Komplettering ska på begäran ske med handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömning av rätten till ersättning.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning av försäkringsbeloppet ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som åligger honom/henne. Om det finns anledning att utreda om någon upp- gift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredning ska be- drivas med tillbörlig skyndsamhet. Vid dröjsmål betalar Folksam LO Pension ränta enligt vad som framgår av Aktuella regler och avgifter.

Information

Folksam LO Pension utfärdar pensionsbesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalet samt besvarar frågor om gällande förmånstagarförordnande. Den försäkrades arbets- givare har rätt att från Folksam LO Pension få del av information till den del uppgifterna behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader. Folksam LO Pension kan på begäran lämna annan information rörande försäkringen.

Force majeure

Om dröjsmål med utbetalning uppstår genom myndighetsåtgärd, krigshandling, strejk, bojkott, blockad eller liknande händelse, är Folksam LO Pension inte ansvarigt för förlust som detta kan medföra.

Behandling av personuppgifter

Folksam LO Pension värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam LO Pension behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att full- göra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. På folksamlo.pension.se/om-oss/hantering-av-personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 020-414 414.

Kan Folksam LO Pension ändra försäkringsvillkoren?

Villkoren för denna försäkring grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal om PA03. Villkoren får anpassas till framtida ändringar av PA03 samt till sådan framtida ändring av tillämpning av PA03 som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av Pensionsnämnden eller annat behörigt organ som utsetts av kollektivavtalsparterna.

Under försäkringstiden kan Folksam LO Pension även göra ändring i försäkringsvillkoren om detta är nödvändigt med hän- syn till ändrad lagstiftning, myndighets föreskrift eller ändrad rättstillämpning. Folksam LO Pension kan göras ändring av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller dina förmånstagare.

Ändring av villkoren träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen eller vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna bestämmer.

Ändring av villkor ska vara godkända av Pensionsnämnden.

Pensionsnämnd

Kollektivavtalsparterna har inrättat en pensionsnämnd som i vissa fall, på begäran av SPV eller Folksam LO Pension ska tolka villkoren i PA03. Pensionsnämndens kanslifunktion sköts av SPV och dess ledamöter utses av kollektivavtalsparterna.

Om du inte är nöjd

Vänd dig först till Folksam LO Pension

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam LO Pension eller överprövat enligt nedan.

Genom konsumentvägledaren i din kommun eller genom Konsumenternas försäkringsbyrå kan du få vägledning i frågor som rör försäkring och sparande enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksam LO Pensions beslut eller handling kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av PA03 prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam LO Pension lämnat slutligt besked.

Adress: 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

Nämnder

Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av PA03. SPV eller Folksam LO Pension kan begära att villkoren i PA03 ska tolkas av nämnden. Begäran om tolkning av villkoren ska lämnas till SPV, som ansvarar för nämnden.

Allmän domstol

Tvist med Folksam LO Pension kan prövas av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättsskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

– Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda tvister.

Adress: Box 242 15, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

– Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Försäkringen tillförs ett överskott som uppstår genom att personer i försäkringskollektivet avlider.

Fond

Med fond avses värdepappersfond vilken består av finansiella tillgångar som bildats genom kapitaltillskott från allmänheten. Fonden ägs av dem som skjutit till kapital samt förvaltas enligt bestämmelserna i 5 kap lagen om investeringsfonder.

Fondförsäkring

Försäkring där den försäkrade själv har möjlighet att placera sitt sparande i olika fonder och tar den finansiella risken själv.

Förmånstagare

Förmånstagare är den som enligt förmånstagarförordnande har rätt till försäkringsbelopp eller försäkring.

Försäkrad

Försäkrad är den på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om vem som är försäkringstagare, försäkrad och förmånstagare, om försäkringstid, premiebetalningstid och omfattningen av försäkringen.

Försäkringsvillkor

Beskriver de ersättningsmoment som kan ingå i försäkringen. De ersättningsmoment som ingår redovisas i försäkringsbeskedet.

Aktuella regler och avgifter

Är en del av försäkringsvillkoren och beskriver vid varje tidpunkt gällande regler och avgifter.

Försäkringstagare

Den som ingått försäkringsavtal med Folksam LO Pension och som äger försäkringen. Det är arbetsgivaren som är försäkringstagare. Om den försäkrade byter anställning till arbetsgivare som omfattas av PA03 blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare.

Försäkringstid

Den tid den försäkrade omfattas av försäkringen.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.

Prisbasbelopp

Prisbasbeloppet fastställs av regeringen varje år och används som underlag vid olika beräkningar.

